

یک شیعه درست و حسابی

به شیعه‌ها می‌گویند شیعه جعفری. این وامداری از امام صادق(ع) به‌خاطر زحمت‌ها و سختی‌هایی است که متحمل شدند تا بعد از سال‌ها تحریف دین، بتوانند چهره‌ای درست و واقعی از آن را برای مسلمانان نشان بدهند.

همشهری دو - فاطمه محمدصالحی: به شیعه‌ها می‌گویند شیعه جعفری. این وامداری از امام صادق(ع) به‌خاطر زحمت‌ها و سختی‌هایی است که متحمل شدند تا بعد از سال‌ها تحریف دین، بتوانند چهره‌ای درست و واقعی از آن را برای مسلمانان نشان بدهند.

حالا در ایام شهادت این امام بزرگوار خوب است نگاهی به مقوله شیعه بودن و ویژگی‌ها و صفات آن داشته باشیم تا بدانیم شیعه‌ای که از یاران امام صادق(ع) است و موجب زینت و افتخار ایشان، در این زمانه باید چه اخلاق و رفتارهایی داشته باشد.

شیعه بودن شناسنامه می‌خواهد

شیعه به معنی پیرو اهل بیت، از آن کلمه‌هایی است که پیامبر(ص) برای صدادادن یاران امیرالمؤمنین(ع) از آن استفاده می‌کردند. شیعه‌ها همیشه از صلح طلب‌ترین مردم دنیا بوده‌اند اما تلاش منافق‌ها و کفرطلب‌های امروز این است که جمعیت شیعه‌ها را با جنگ و تشویق به رفاه‌طلبی و عدم‌فرزندآوری و تمایل به تک‌فرزندی، به حداقل برسانند. کیفیت شیعه‌بودن هم مهم است. شیعه‌ای که سبک زندگی‌اش شبیه غیرمومن‌ها شود کم‌کم روحیه انقلابی و مبارزه برای انواع جهادها را از دست می‌دهد و این همان پذیرش نرم‌نرم سلطه کافرهاست. برای همین است که امام صادق(ع) شناسنامه صفتهای شیعیان را در احادیث خود بیان کرده‌اند که آن را با دقت مطالعه کنید: ای گروه شیعه! زینت ما باشید نه باعث ملامت و سرزنش ما، با مردم نیکو سخن بگویید و زبانتان را حفظ کنید و آن را از زیاده‌روی و زشتگویی بازدارید.

امام صادق(ع) به یکی از یارانشان فرمود: سلام مرا به هرکس که پیرو ماست و به گفته‌های ما گوش می‌کند، ابلاغ کن و از طرف من بگو: من شما را به تقوای الهی و پرهیزکاری در دین‌تان و تلاش و کوشش در راه خدا و راستگویی و امانتداری و سجده‌های طولانی و نیکو همسایه‌داری و... سفارش می‌کنم زیرا هر گاه کسی از شما در دینش ورع داشته باشد و راست بگوید و امانت را رد کند و اخلاقش را با مردم نیکو گرداند، مردم می‌گویند: این «جعفری» است و این مرا شادمان می‌سازد و از بابت آن شادمان می‌شوم و می‌گویند: این است روش ادب [و تربیت] امام صادق(ع) ولی اگر برخلاف این باشد، گرفتاری آن به من می‌رسد.

تمرین‌های شیعه بودن

1- برای بنده‌های خوب چیزی بهتر و لذت‌بخش‌تر از انجام واجبات و دوستی با خدا نیست. اطرافتان را دیده‌اید که بعضی‌هایی که می‌خواهند آدم‌های خوبی باشند، اهل انجام کارهای خوب برای دیگران می‌شوند اما به همان راحتی نمی‌توانند اهل انجام دادن نماز، پرداخت خمس، کنترل نگاه حرام، حجاب و... باشند. این اولویت دادن به انجام واجب و ترک حرام خواسته امام صادق(ع) است.

2- امام صادق(ع) می‌فرمایند: شیعیان ما را در 3 (وقت) امتحان کنید؛ در وقت نماز که چگونه بر آن محافظت می‌کنند، نزد اسرار آنها که چگونه آن را از دشمنان ما حفظ می‌کنند و نزد اموالشان که چگونه با آن با برادران خویش همدردی می‌کنند. این 3 محک و میزان امام صادق(ع) را درباره خودتان به کار بگیرید تا برای پیشرفت معنوی‌تان که موجب سعادت و رضایت و آرامش شما می‌شود، راهکار درستی داشته باشید.

3- بهترین عبادت عفت است. عفت یعنی فرد نفس و دلخواهی‌هایش را رها نگذارد. عفت با قدرت خودکنترلی که به صاحبش می‌دهد می‌تواند شهوت‌ها، ولخرجی‌های مالی و اسراف‌ها، شکم‌پرستی‌ها، هرزه‌گویی‌های زبان و بی‌بندوباری نگاه و گوش را سروسامان دهد. این عفت مورد تأکید امام صادق(ع) است.

رسول و پیامبر دین به معنی لفظی آن یعنی کسانی که پیغام خدا را به دیگران می‌رسانند. بنابراین وسعت دایره معنی رسول و پیامبر، راه را برای همه آنهايي که می‌خواهند در راه تبلیغ دین و رساندن پیام خداوند قدمی بردارند هموار می‌کند. شاید همسران، فرزندان، همسایه‌تان، همکار و... شما کسی باشد که شما باید پیامبرش باشید. اندازه و میزان راهنمایی شما مهم نیست، آنچه اهمیت بیشتری دارد داشتن دغدغه دینی و درد دین است. برای اینکه بتوانید به تبعیت از امام صادق(ع) مبلغ خوبی برای دین باشید ضمن اینکه باید خودتان را به مهارت اثرگذاری روی دیگران و تبلیغ مجهز کنید، باید ناامیدی را نیز از ذهن و فکر خود بیرون کنید زیرا مطمئن باشید که وسوسه‌های شیطانی مدام برای ناامید کردن شما از تغییر آدم‌ها تلاش می‌کنند. اما به خدا امیدوار باشید که خودش در قرآن وعده نصرت پیامبرانش را داده است. دینداری خوشبختی دنیا و آخرت است؛ پس حتی اگر يك نفر را به خدا وصل کنید کار بی‌نظیری انجام داده‌اید.

در مورد آن بُعد از دینداری که شما باید برای آن تبلیغ و تلاش کنید، اطلاعات پیدا کنید تا در دام افراط و تفریط نیفتید.

مخاطب‌شناس باشید و بدانید راه نفوذ به هر آدمی چیست. این حکایت را بخوانید: پیرزنی کم‌بینا به بنایی رسید و گفت: ساختمانی که ساخته‌ای کج است. هرچه بنا توضیح داد و دلیل آورد، خانم پیر و کم‌بینا قانع نشد. بنا هم کارگران را صدا زد و گفت هرطور که خانم می‌گوید دیوار را هل دهید تا صاف شود. کارگران متعجب از این کار بیهوده کمی دیوار را به راست و چپ هل دادند تا پیرزن راضی شد و رفت. بنا به کارگران گفت این مادر کم‌بینا بود و باید به روش خودش فکرش را عوض می‌کردیم. بحث با او نتیجه نداشت. این قاعده مهم تبلیغ است که می‌گوید بدان مخاطب کیست و چه حال و توانایی‌ای دارد؟ این مخاطب‌شناسی در انتخاب شیوه لازم است.

باید بلد باشید از هیجان و احساسات هم در کنار دغدغه دینی و کار علمی‌تان استفاده کنید، ضمن اینکه باید اطلاعات واقعی و درست به مخاطب خود بدهید تا پذیرش حرف شما برای او راحت‌تر باشد. اما همیشه حرف‌های زیادی برای گفتن وجود دارد که انتخاب تقدم و تأخر آنها رمز اثرگذاری و پیروزی شماست.

مسیر شکل‌گیری تغییر در مخاطب شما از آنجا شروع می‌شود که فاصله زیادی با شما احساس نکند. توصیه می‌شود که حرفتان را از آنجا شروع کنید که او باور دارد و کم‌کم به هدفتان نزدیک شوید.

هدف تبلیغ شما اگر رضای خدا باشد تنها نیستید و می‌توانید برای اثرگذاری در فکر مخاطبان برای او دعا کنید. برای باز شدن گره‌های زبان خودتان هم به خدا متوسل شوید و ذکر استغفرالله را زیاد تکرار کنید.

به قول امام صادق(ع) که می‌فرمایند ما مأموریم که با هرکس به اندازه عقل خودشان صحبت کنیم، ببینید کسی که قرار است روی او اثر بگذارید از نظر سطح فکری در چه سطحی است؟ پیچیده حرف‌زدن برای افراد کم‌سن یا کم‌تجربه نمی‌تواند مفید باشد. هرچه می‌توانید ساده حرف بزنید.

هرچه بتوانید محیط حرف‌زدن‌تان را صمیمی کنید و از مثال‌ها و قصه‌هایی استفاده کنید که به زندگی واقعی مخاطبان نزدیک‌تر باشد، موفق‌تر خواهید بود.

به شنونده‌ها توصیه می‌شود حرف درست را از همه بشنوند اما شما در مقام مبلغ و اصلاح‌کننده فکر دیگری، هرچه حرف و عمل‌تان یکی باشد موفق‌ترید و خواسته‌هایتان بیشتر به دل مخاطب می‌نشیند.

روی خط زندگی امام صادق(ع)

آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر عزیزمان، برای نشان دادن خط زندگی‌ای که برانزده شیعیان باشد به بیان 3 اصل زندگی امام صادق(ع) اشاره کرده‌اند. آن را بخوانید تا بتوانید به شکل امروزی و متناسب با توان خودتان از آن در برنامه‌ریزی برای سبک زندگی‌تان استفاده کنید: «امام صادق(ع) مرد مبارزه بود، مرد علم و دانش بود و مرد تشکیلات بود. مرد علم و دانش بودن ایشان را همه شنیده‌اید. محفل درس امام صادق(ع) و میدان آموزشی که آن بزرگوار به‌وجود آورد، هم قبل از او و هم بعد از او در تاریخ زندگی امامان شیعه بی‌نظیر بود. همه حرف‌های درست اسلام و مفاهیم اصیل قرآن که در طول يك قرن و اندی به وسیله مغرضان و مفسدان یا جاهلان تحریف شده بود، همه آنها را امام صادق(ع) به شکل درست بیان کرد. اما مرد مبارزه بودنش را کمتر شنیده‌اید. امام صادق(ع) مشغول يك مبارزه دامن‌دار و پیگیر بود. مبارزه برای قبضه کردن حکومت و قدرت و به‌وجود آوردن حکومت اسلامی و علوی. یعنی امام صادق(ع) زمینه را آماده می‌کرد تا بنی‌امیه را از بین ببرد و به جای آنها حکومت علوی را که همان حکومت راستین اسلامی است بر سر کار بیاورد. اما آن بعد سوم را که اصلاً نشنیده‌اید، مرد تشکیلات بودن

امام صادق(ع) است که تشکیلات عظیمی از مؤمنان خود از طرفداران جریان حکومت علوی در سراسر عالم اسلام از اقصای خراسان و ماوراءالنهر تا شمال آفریقا به وجود آورده بود. تشکیلات یعنی چه؟ یعنی اینکه وقتی امام صادق(ع) اراده می کند آنچه را که او می خواهد بدانند، نمایندگان او در سراسر آفاق عالم اسلام به مردم می گویند تا بدانند؛ یعنی از همه جا، وجوهای و بودجه برای اداره مبارزه سیاسی عظیم آل علی جمع کنند.»

یادگاری از امام صادق ع

اگر برای انجام عبادت ها، حال خوش و لذت از مناجات را از دست داده اید به تشخیص امام صادق(ع) ممکن است دچار ترجیح زیاد نفس تان بر خواسته خدا شده باشید. از توصیه های امام صادق(ع) می توان برداشت کرد که انس با خدا، به ویژه دوستی با قرآن و یادآوری مداوم فرصت کم زندگی و مرگ، از درمان های غفلت از خداست.